

Förstudie för etablering av publik laddstation för elbilar under 2022

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till hållbarhetsutskottet för beslut i kommunstyrelsen

1. En laddstation etableras vid Strandtorget med 4-6 publika laddplatser för elbilar, i enlighet med förstudiens förslag.
2. Förslaget till beslut föreslås finansieras medel från kommunstyrelsens särskilda anslag för att stärka kommunens klimat- och miljöarbete.

Kommunstyrelseförvaltningen

Elin Waltersson
Tf. kommundirektör

Charlotta Klinth
Tf. Chef Samhällsbyggnadskontoret.

Sammanfattning

Fler publika laddplatser behöver etableras i Tyresö för att möta behoven från elbilsägare och möjliggöra omställningen till en elektrifierad fordonsflotta i enlighet med klimatmålen. Kommunstyrelseförvaltningen har fått i uppdrag att genom en förstudie rekommendera hur minst en ny laddstation kan etableras under 2022 (kommunstyrelsen 2022-03-08 § 47). Förstudien har studerat behoven och förutsättningarna för etablering av fler laddplatser dels i Bollmora och dels i områden som pekats ut som lämpliga i rapporten *Behov av laddinfrastruktur i Södertörn* (bilaga 2). Vidare visar förstudien att kommunen kan ha flera olika roller för etablering av publika laddplatser. Förstudiens förslag är att kommunen tar en aktiv roll för etablering av en laddstation med plats för laddning för 4-6 elbilar vid Strandtorget genom att skriva ett nyttjandavtal med en kommersiell aktör som etablerar och drifvar en laddstation på

kommunens mark och tar betalt för laddning på marknadsmässigt sätt. Ambitionen är att laddstationen ska erbjuda både normalladdning och snabbaddning. Flera laddplatser planeras även av privata fastighetsägare och kommunen bör ha en stödjande roll genom att i dialog informera om var kommunen ser att behovet av laddning är stort och uppmuntra till etablering på platser som är fördelaktigt ur samhällsplaneringsperspektiv.

Beskrivning av ärendet

Enligt beslut på kommunstyrelsens sammanträde 2022-03-08 (§47) har kommundirektören fått i uppdrag att:

1. Ta fram en plan för utveckling av publik laddinfrastruktur.
2. Göra en förstudie för att minst ett ny publik laddstation ska kunna byggas under 2022.

Detta ärende rör punkt nummer 2 om att ta fram en förstudie med förslag på en publik laddstation för elbilar.

Tyresö kommuns klimatplan identifierar att transporter står för ca 76 procent av utsläppen av växthusgaser från Tyresö. Den viktigaste åtgärden för att minska utsläppen från transporter och samtidigt främja hälsa, framkomlighet och trivsamma stadsmiljöer är överflyttning av persontransporter till hållbara färdmedel såsom cykel och kollektivtrafik samt att minska transportbehovet av godstransporter genom ruttoptimering, samordning och planering. För de transporter som fortfarande kommer att ske med bilar och lastbilar är elektrifiering avgörande för omställning till fossilfria, klimatsmarta transporter. År 2030 beräknas mer än hälften av alla personbilar vara elektrifierade.

Idag finns publik laddning i Trollbäckens Centrum, Tyresö Centrum och på parkeringen vid Tyresö bostäders kontor. Den förstnämnda platsen kom till i samarbete med Tybo och den senare i samarbete med Vattenfall. Laddplatser för egna fordon finns också på personalparkeringarna vid kommunhuset, Björkbacken och Radiovägen. Detta är en bra grund, men fler platser behövs enligt identifierade behov i bland annat rapporten *Behov av laddinfrastruktur i Södertörn* framtagen inom Södertörnsarbetet och *Fossilfritt 2030* (se bilaga 2), liksom i medborgarundersökningen 2021. Likaså har bilbranschen också uttryckt detta behov. Samtidigt behöver även en tillräcklig och trygg effekt i elnätet säkras för att möta efterfrågan på nya laddplatser.

För att kunna möta denna mer närstående efterfråga har en förstudie för etablering av minst en ny publik laddplats under 2022 tagits fram. Förstudien innehåller bakgrund, nulägesanalys med intressentanalys, omvärldsbevakning, önskat nuläge med risk- och konsekvensanalys samt rekommenderad lösning. Förstudien presenterar var nästa publika laddstation bör byggas, hur det ska

ske utifrån markägoförhållanden och marknadsaktörernas intressen samt vad kommunens roll bör vara. Förstudien beaktar även de kommunala verksamheternas behov av utbyggd laddinfrastruktur för de egna fordonen, som exempelvis hemtjänsten, och hur nya publika laddplatser kan samnyttjas för detta ändamål. Utgångspunkten är att minst en ny laddstation etableras i Tyresö under 2022 som ökar kapaciteten för publik laddning med 4-6 laddplatser och ökad effekt på 66-94 kW. Laddstationen bör etableras utifrån en prioritering av behov och geografisk spridning.

Rekommenderad lösning

De allra flesta laddbara fordon laddas hemma nattetid. Men för att möjliggöra längre resor utan tillgång till hemladdning behövs även publika laddstationer. Då finns behovet av laddning antingen i samband med ett stopp på vägen till destinationen, eller vid själva destinationen. Vidare är det inte heller alla boende i flerfamiljshus som har tillgång till egen parkeringsplats med laddning. För att dessa ska kunna köra laddbart underlättar det om det finns publik laddning i närheten av bostaden.

Laddhybrider som har upp till 5-6 mils räckvidd på en laddning har behov av ladda ofta för att kunna drivas fossilfritt. Publik laddning behövs även för tjänstefordon såsom taxibilar och servicefordon som rullar längre sträckor under en dag.

Lämpliga lokaliseringar för publik destinationsladdning är således vid arbetsplatser (främst för besökare), p-platser i citykärnor, köpcentrum, större affärer, idrottsplatser och besöksmål, samt vid gatuparkering i områden med flerfamiljshus som kan försörja både boende och besökare med laddning.

Vid publik laddning är det ofta nödvändigt med en högre effekt i ladduttaget, så kallad semisnabb laddning (11–22 kW) eller snabbbladdning (mer än 22 kW). Detta eftersom fordonen ofta står parkerade en kortare tid vid dessa platser. En annan viktig aspekt vid publik laddning är att det är fördelaktigt om det finns plats att ladda flera fordon samtidigt, för att undvika köer och väntan i samband med laddning.

Förstudien har analyserat de lämpligaste geografiska platserna för utökad publik laddinfrastruktur med utgångspunkt i de prioriterade områden som identifierats i Södertörnsrapporten. I Tyresö kommun har fyra geografiska platser i Bollmora identifierats, samt sex platser i kommunens övriga delar:

Bollmora:

- Tyresö C
- Lilds parkering

- Willys parkering
- Erstavik

Övriga Tyresö:

- Strandtorget
- Granängsringen
- Tyresö slott
- Alby friluftsområde
- Trollbäckens IP
- Raksta

Förstudien rekommenderar att kommunen ska verka för en etablering av en laddstation vid Strandtorget. Etablering av laddinfrastruktur på Strandtorget diskuterades redan när laddstationen i Tyresö C byggdes. Det är en välbesökt plats för både service och andra besöksmål, den är lättillgänglig från Tyresövägen och har flera parkeringsplatser som ligger på kommunal mark och är utpekade för parkering i detaljplan. En laddstation vid Strandtorget är en prioriterad plats för att få en bättre grundläggande geografisk täckning av laddinfrastruktur på Östra Tyresö. Kommunen har stor rådighet eftersom parkeringen ligger på kommunal mark och kan ta en aktiv roll för etablering av en laddstation här.

Förstudien har identifierat tre potentiellt möjliga ytor för etablering av laddstation vid Strandtorget. Dessa är inringat i gult på ortofotot nedan.

Figur 1: Lämpliga platser för laddstation på Strandtorget.

I dagsläget pågår planering av laddplatser vid nya ishallens parkering och det pågår även arbete med etablering av laddstationer på andra platser där marken ägs av privata fastighetsägare, som till exempel Skandia Fastigheter. Etablering på övriga platser som har undersökts inom ramen för förstudien kan ske genom att kommunen uppmanar till etableringar i dialog med privata fastighetsägare, i samband med annan ombyggnation eller efter att förutsättningar har utretts ytterligare på vissa platser.

Förstudiens förslag är att 4-6 laddplatser etableras vid Strandtorget. Två av dessa laddplatser ska helst erbjuda snabbladdning (50kW eller mer). Om detta genomförs skulle den maximala effekten i publika laddning öka från 144 kW idag till mellan 188 och 238 kW beroende på hur laddstationen utformas.

Rekommenderat tillvägagångssätt är att kommunen låter laddoperatörer lämna in intresseanmälningar med förslag på utformning av laddplatser och att kommunen sluter nyttjandeavtal med en aktör som lämnat det förslag som på bästa sätt uppfyller kriterierna som kommunen anvisar. Aktören är sedan ansvarig för att sätta upp och drifta laddplatserna och att sälja laddning till elbilsägare på kommersiell basis enligt avtal. Kommunen ska utgå från den modell som Stockholm stad tagit fram för upprättande av laddplatser där kommunen har anger vissa kriterier som laddplatserna måste uppfylla, men låter aktörerna ange antal laddplatser och erbjuden effekt utifrån vad de anser är lönsamt och lämpligast på platsen. Avtalet ska bland annat ange att aktören tar betalt för el som drivmedel på ett marknadsmässigt sätt med en betalningslösning som är enkel och tillgänglig för alla. För att främja etablering av laddplatser tar kommunen enbart ut en hyra som täcker kommunens kostnader för hantering av avtalet.

Ambitionen är att laddplatserna ska erbjuda både normalladdning och snabbladdning (50kW eller mer). Om inga marknadsaktörer finner det lönsamt att etablera snabbladdare vid Strandtorget får kommunen ta ställning till om ett annat upplägg ska utredas där kommunen tar en annan roll för att en investering i snabbladdare ska bli möjlig.

Om beslut enligt ovan fattas i maj kan en utlysning om intresseanmälan gå ut innan sommaren och utvärderas efter ledigheterna så att ett avtal kan skrivas i början på hösten 2022.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för att etablera laddstationen kommer att bäras av den laddoperatör som kommunen sluter nyttjandeavtal med, inklusive kostnaderna för markarbeten för elanslutning. Kommunens kostnader består av tidsresurser för att få avtalet på plats, ca 80 timmar från Exploateringsenheten, Enheten för

analys och tillväxt, Enheten för hållbarhet och mobilitet och Gatuenheten, samt mindre kostnader för gatuarbete på ca 10 000 kr för att till exempel ändra parkeringsskyltning vid laddplatserna. De löpande kostnaderna för att hantera avtalet regleras i en årlig hyra enligt avtal.

Förslaget till beslut föreslås finansieras medel från kommunstyrelsens särskilda anslag för att stärka kommunens klimat- och miljöarbete.

Prövning av barnets bästa

Behovet av utbyggnad av publik laddinfrastruktur har pekats ut i klimatplanen, för vilken en prövning av barnets bästa har gjorts och återfinns i Bilaga 2. Den rekommenderade lösningen anses inte ha några negativa konsekvenser för barn utan går i linje med de positiva konsekvenser som finns med i prövningen av klimatplanen.

Bilagor

1. Förstudie för etablering av publik laddstation för elbilar under 2022
2. Behov av laddinfrastruktur i Södertörn och kommunernas roll i utbyggnaden
3. Klimatplanen_Bedömning av barnets bästa_211022